

westostpassagen

Slawistische Forschungen und Texte
Literatur, Sprache, Kultur

Herausgeber / Editors:

Danuta Rytel-Schwarz, Wolfgang F. Schwarz,

Hans-Christian Trepte (Leipzig) und

Alicja Nagórko (Berlin)

Band 21

Dennis Scheller-Boltz (Hrsg.)

Język Polski – 25 lat po Przetomiu

Die polnische Sprache – 25 Jahre nach der Wende

Georg Olms Verlag
Hildesheim · Zürich · New York
2014

Georg Olms Verlag
Hildesheim · Zürich · New York
2014

Spis treści

verpflichtet: Stefan Boltz, Małgorzata Jokiel, Sonia Koroliow, Felicja Księżyk, Mariola Majusz-Stadnik, Wacław Osadnik, Daniela Pelka, Zenon Weigt. Für eventuell verbliebene Fehler in den Beiträgen sind somit die jeweiligen Autorinnen und Autoren verantwortlich.

Dorothea Toptemel bin ich für ihre Unterstützung bei der Formatierung sehr verbunden.

Zuletzt danke ich den Herausgeberinnen und Herausgebern der *west-ostpassagen* – *Slawistische Forschungen und Texte: Literatur, Sprache, Kultur* für die Aufnahme dieses Sammelbandes in ihre Reihe sowie Frau Danielle von der Brele vom Georg Olms Verlag für ihre Hilfe und Geduld.

Innsbruck, im August 2014
Dennis Scheller-Boltz

<i>Dennis Scheller-Boltz</i>	
Język Polski – 25 lat po Przełomie.	
Refleksje nad terminem <i>tendencja</i> oraz nad rosnącym zainteresowaniem lingwistyką genderową i queerową	
(Wprowadzenie do tomu).....	11
<i>Anna Dąbrowska</i>	
Język polski w ćwierćwieczu wolności (1989-2014).....	23
<i>Stanisław Gajda</i>	
Społeczno-kulturowy kontekst najnowszych przemian polszczyzny.....	55
<i>Marian Bugajski</i>	
Niektóre tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny i ich przyuczyny.....	77
<i>Wacław M. Osadnik</i>	
Dwa wykłady o niektórych przemianach w języku polskim.....	103
<i>Jolanta Tambor</i>	
Nowe formacje w polszczyźnie na przełomie stuleci.	
Przemiany w polskim słowotwórstwie.....	117
<i>Dennis Scheller-Boltz</i>	
Kreative Wortbildung im heutigen Polnisch.	
Zwischen Okkasionalismus und Neologismus.....	135
<i>Jan Fellerer</i>	
<i>Żeby wstyd nie było: The Rise of Polish Substandard</i>	159
<i>Marek Łaziński</i>	
Wörter des Jahres in Polen 2011-2013.....	181
<i>Jan Kortas</i>	
Kondensacyjne mechanizmy leksykalno-słowotwórcze we współczesnej polszczyźnie.....	201

<i>Donata Ochmann</i>	
Nowe typy wyrazów złożonych w polszczyźnie po 1989 r.....	223
<i>Krysztyna Waszakowa</i>	
Czy można ulec ministrze Joannie Musze?	
O dystansie między świadomością a normą językową.....	239
<i>Imke Mendoza</i>	
Depraziwne Objekte im modernen Polnischen.....	263
<i>Aleksander Kikiewicz</i>	
Nowe gatunki – nowa składnia?	
Realizacja podstawowych struktur zdaniowych w tekstach forów internetowych (na przykładzie zdań z <i>verba cogitant</i>).....	285
<i>Mariola Majnusz-Stadnik</i>	
25 Jahre Werbung in Polen.	
Entwicklung – Stand – Tendenzen.....	311
<i>Andreaas Meger</i>	
Zur Neologismenlexikografie des Polnischen nach 1989.....	327
<i>Magdalena Steciąg</i>	
Zielona polszczyzna w ostatnim ćwierćwieczu.	
Językowe tendencje w dyskursie ekologicznym w Polsce.....	353
<i>Vladislava Maria Warditz</i>	
Kontaktvarianten des Polnischen und der aktuelle slawistische Sprachwandelidiskurs.....	371
<i>Piotr Kajałk</i>	
Nauczanie „języka polskiego 2.0” jako obcego.....	389
Autorki i Autorzy.....	399

Dennis Scheller-Boltz

Język Polski – 25 lat po Przełomie

Refleksje nad terminem *tendencja* oraz nad rosnącym zainteresowaniem lingwistyką genderową i queerową (Wprowadzenie do tomu)

Wprowadzenie

O języku polskim napisano po upadku socjalizmu w roku 1989 wiele. Zmiany w życiu publicznym często stanowiły powód do podejmowania badań nad zmianami językowymi w polszczyźnie. Wielokrotnie mowa była o czynnikach pozajęzykowych, które miały stanowić przyczynę i punkt wyjścia zmian wewnątrzjęzykowych. Obserwowano i opisywano innowacje i procesy przemian. Stwierdzano tendencje i dyskutowano o nich. Stawiano tezy na temat przyszłego rozwoju języka polskiego. Podejmowano problematykę relacji społeczeństwa i języka oraz zmian społecznych i zmian językowych. W wyniku przede wszystkim rosnącej internacjonalizacji i demokracji pojawiła się również myśl o upadku języka, a więc że język niszczeje na skutek kolokwializacji, a częściowo również wulgaryzacji. Można by tu jeszcze wymienić o wiele więcej poglądów i tez. Te nieliczne aspekty mają jednak na razie wystarczyć.

Moim zadaniem jako wydawca niniejszego tomu powinno być w zasadzie wprowadzenie i przedstawienie szczegółowego zarysu języka polskiego po Przełomie. Niniejszy tom zawiera jednakże ku mojemu zadowoleniu kilka artykułów, które dają szczegółowy przegląd tego, co dokonywało się w polszczyźnie po Przełomie (Bugajski, Dąbrowska, Gajda, Osadnik, Tambor). Traktują one dogłębnie o zmianach i procesach przemian. Opisują gruntownie tendencje występujące po roku 1989, popierając je licznymi przykładami. Artykuły te stanowią merytoryczną podstawę niniejszego tomu, w związku z czym moje wywody byłyby raczej zbędne. Inaczej mówiąc: Niektóre z zawartych w niniejszej publikacji artykułów utraciłyby przez to swoją wartość dodaną, względnie mój artykuł byłby jedynie streszczeniem tychże przyczynków. Pozostałe artykuły poświęcone